

Adalw Safonol

—

Mae'r daflen hon yn
esbonio beth mae hyn yn
ei olygu i chi

Mae'r daflen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Os hoffech gael copi Saesneg ohoni, siaradwch ag aelod staff y carchar.

Pam cefais fy adalw?

Rydych wedi cael eich anfon yn ôl i'r carchar am eich bod wedi torri o leiaf un o amodau eich trwydded, ac aseswyd bod y lefel risg bresennol o ran niwed neu aildroseddu yn rhy uchel i chi aros yn y gymuned. Gelwir hyn yn adalw.

Mae'n bwysig iawn eich bod yn deall pam eich bod wedi'ch adalw. Caiff y rhesymau eu hesbonio o dan **adroddiad adalw Rhan A** yn eich ffeil adalw a bydd aelod staff yn esbonio hyn wrthyhych pan fyddwch yn ei chael.

Beth yw fy ffeil adalw?

Mae eich ffeil adalw yn bwysig iawn. Mae'n cynnwys eich holl ddogfennau adalw a bydd yn rhoi gwybodaeth i chi am y rhesymau dros eich anfon yn ôl i'r carchar.

Gallwch gadw eich ffeil adalw. Os nad ydych chi'n dymuno ei chadw, dylech ddweud hynny wrth aelod staff y carchar.

Beth sydd angen i mi ei wneud?

- Byddwch yn onest ac yn agored gyda'ch rheolwr troseddwyd cymunedol (COM) am y rhesymau dros eich adalw.
- Siaradwch â'ch COM am yr hyn y mae angen i chi ei wneud i weithio tuag at gael eich rhyddhau. Os nad ydych chi'n gwybod pwy yw eich COM gofynnwch i aelod staff y carchar.
- Gweithiwch gyda staff y carchar ar eich cynllun dedfryd.
- Dylech ymddwyn yn dda tra rydych yn y carchar.
- Dangoswch eich bod yn fodlon cadw at amodau eich trwydded pan gewch eich rhyddhau trwy eich ymddygiad a'ch agwedd yn y carchar.

Pwy sy'n gallu fy rhyddhau?

Mae gan y Bwrdd Parôl a'r Ysgrifennydd Gwladol y pŵer i'ch rhyddhau yn ôl i'r gymuned. Mae'r Bwrdd Parôl yn annibynnol, fel y llys. Bydd yn penderfynu a allwch gael eich rheoli'n ddiogel yn y gymuned.

Gall yr Ysgrifennydd Gwladol hefyd eich rhyddhau **ar unrhyw adeg yn ystod gweddill eich dedfryd** heb i'ch achos gael ei anfon i'r Bwrdd Parôl. Cyn i chi gael eich rhyddhau bydd angen i'r Ysgrifennydd Gwladol fod yn fodlon y gallwch gael eich rheoli'n ddiogel yn y gymuned.

Pryd gallaf gael fy rhyddhau?

Mae dau gyfnod penodol lle y noda'r gyfraith bod yn rhaid i'r Bwrdd Parôl adolygu a fyddai'n addas i'ch rhyddhau chi.

- Adolygiad 28 diwrnod – caiff eich achos ei anfon i'r Bwrdd Parôl 28 diwrnod calendar ar ôl i chi gael eich anfon yn ôl i'r carchar a bydd yn ei adolygu ar ddyddiad ar ôl hynny.
- Adolygiad blyneddol – cynhelir hyn ymhen 12 mis o'ch adolygiad Bwrdd Parôl diwethaf.

Gall eich *COM* neu'ch *RO* **adolygu** eich achos **ar unrhyw adeg** yn ystod gweddill eich dedfryd a rhoi argymhellion i chi gael eich rhyddhau yn ôl i'r

gymuned. Mae'n rhaid cael rheswm da neu dystiolaeth eich bod yn gwneud cynnydd i'ch *COM* neu'ch *RO* ofyn i chi gael eich ail-ryddhau.

Os bydd eich *COM* neu'ch *RO* yn gofyn i chi gael eich ail-ryddhau, yna bydd Adran Gwaith Achos Amddiffyn y Cyhoedd (*PPCS*) yn penderfynu, ar ran yr Ysgrifennydd Gwladol, a fyddai'n ddiogel i'ch rhyddhau neu a oes angen i'ch achos gael ei anfon i'r Bwrdd Parôl.

Pwy yw fy *COM* neu fy *RO*?

Eich *COM* neu'ch *RO* yw'r unigolyn sy'n gyfrifol am eich goruchwyllo yn ystod cyfnod eich dedfryd, yn y carchar ac yn y gymuned. Bydd yn gweithio naill ai i'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol neu mewn Cwmni Adsefydlu Cymunedol.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Bydd eich *COM* neu'ch *RO* yn rhoi cymorth a chefnogaeth i chi weithio tuag at gael eich rhyddhau yn ôl i'r gymuned. Byddant yn cysylltu â chi i drafod pam cawsoch eich adalw a'r hyn y mae angen i chi ei wneud yn y carchar cyn y gallwch gael eich ail-ryddhau yn ôl i'r gymuned.

Bydd eich *COM* neu'ch *RO* yn ysgrifennu **adroddiad risg Rhan B** ar gyfer y Bwrdd Parôl neu'r Ysgrifennydd Gwladol gan ddweud sut y cewch eich rheoli yn y gymuned pe baech chi'n cael eich ail-ryddhau. Bydd yr adroddiad hwn hefyd yn cynnwys y canlynol.

- Unrhyw wybodaeth ychwanegol a allai ddod i'r golwg ynghylch eich adalw neu eich risg o niwed a manylion am droseddau pellach.

- Gwybodaeth am eich cynnydd yn y carchar ers i chi ddychwelyd (yr hyn rydych chi wedi'i wneud a'ch ymddygiad).
- Adolygiad o'ch risg o niwed neu'ch risg o gyflawni troseddau pellach ar hyn o bryd.
- Argymhelliad o ran a allwch chi gael eich rhyddhau'n ddiogel i'r gymuned.

Bydd y carchar yn rhoi copi o'r adroddiad i chi. Gallwch gadw eich adroddiad risg Rhan B. Os nad ydych chi'n dymuno ei gadw, rhowch wybod i aelod staff y carchar.

Sut gallaf ddweud fy nweud?

Mae gennych hawl i anfon eich cynrychiolaeth ysgrifenedig eich hun i'r Bwrdd Parôl. Hwn fydd eich cyfle i esbonio wrth y Bwrdd Parôl **pam** eich bod yn credu ei bod yn ddiogel iddo eich rhyddhau yn ôl i'r gymuned.

Gallwch anfon eich cynrychiolaeth ysgrifenedig i Adran Gwaith Achos Amddiffyn y Cyhoedd (*PPCS*) ymhen **28 diwrnod calendr** o'r dyddiad a nodwyd yn eich ffeil adalw. Os na fyddwch yn ei gyflwyno ar amser gall y Bwrdd Parôl adolygu eich achos hebdo.

Bydd y *PPCS* yn anfon eich ffeil adalw i'r Bwrdd Parôl 28 diwrnod calendr ar ôl i chi ddychwelyd i'r carchar. Os yw eich ffeil wedi cael ei hanfon i'r Bwrdd Parôl yn barod, dylech anfon eich cynrychiolaethau yn uniongyrchol i'r Bwrdd Parôl. Rhaid i'ch cynrychiolydd cyfreithiol, os oes gennych un, anfon yr holl gynrychiolaethau ysgrifenedig i'r Bwrdd Parôl.

Bydd y Bwrdd Parôl bob amser yn adolygu a fyddai'n briodol i chi gael eich rhyddhau, hyd yn oed os nad ydych chi'n cyflwyno unrhyw gynrychiolaeth ysgrifenedig.

A allaf ysgrifennu fy nghynrychiolaeth fy hun?

Gallwch, gallwch ysgrifennu eich cynrychiolaeth bersonol eich hun. Bydd y carchar yn rhoi papur ysgrifennu i chi a bydd yn anfon eich cynrychiolaeth i'r *PPCS* ar eich rhan. Os ydych chi'n cael anhawster i ysgrifennu, gallwch ofyn i aelod staff y carchar eich helpu.

A oes modd i mi gael cyfreithiwr?

Oes, gallwch gael cyfreithiwr os hoffech gael un. Os oes cyfreithiwr gennych chi eisoes a hoffech ei ddefnyddio eto dylech gysylltu ag ef cyn gynted â phosib i'w hysbysu eich bod wedi cael eich adalw a gofyn iddo eich helpu i lunio cynrychiolaeth ysgrifenedig.

Os nad oes cyfreithiwr gennych chi, mae rhestr o gyfreithwyr cymeradwy y gallwch ei defnyddio. Gofynnwch i aelod staff y carchar am hyn.

Beth sy'n digwydd os na allaf fforddio talu am gyfreithiwr?

Os na allwch fforddio talu am gyfreithiwr, efallai y gallwch hawlio cymorth cyfreithiol. Bydd hyn yn ddibynnol ar eich amgylchiadau ariannol. Gan amlaf, bydd eich cyfreithiwr yn cyflwyno cais am gymorth cyfreithiol ar eich rhan. Os hoffech wybod mwy am gymorth cyfreithiol, siaradwch â'ch cyfreithiwr.

Pwy arall sy'n gallu llunio cynrychiolaeth ysgrifenedig i mi?

Gall unrhyw un lunio cynrychiolaeth ysgrifenedig i chi, **ac eithrio'r canlynol**.

- Unigolyn sy'n cael ei gadw o dan y Ddeddf Iechyd Meddwl.
- Unigolyn a allai gael ei gadw o dan y Ddeddf Iechyd Meddwl cyn hir.
- Unigolyn sydd yn y carchar ar hyn o bryd neu sydd wedi gadael y carchar ond ei fod ar drwydded o hyd.
- Unigolyn ag euogfarn heb ei disbyddu (trosedd y mae'n rhaid iddo hysbysu ei gyflogwr amdano os yw wedi'i gynnwys ar ei gofnod troseddol o hyd).

Sylwer bod rhaid i chi roi eich caniatâd ysgrifenedig i rywun, ar wahân i'ch cyfreithiwr, lunio cynrychiolaeth ar eich rhan. Os ydych chi'n ansicr o ran sut i wneud hyn, dylech siarad ag aelod staff y carchar.

Pryd fydd adolygiad o'm papurau gan y Bwrdd Parôl yn cael ei gynnal?

Yn ôl y gyfraith dylai eich achos gael ei anfon i'r Bwrdd Parôl ar ôl i chi dreulio 28 diwrnod yn y carchar. Ar ôl i'r Bwrdd Parôl gael manylion eich achos bydd yn adolygu p'un a ddylech aros yn y carchar neu gael eich rhyddhau. Bydd y Bwrdd Parôl yn edrych ar eich ffeil adalw, adroddiad risg Rhan B eich *COM* neu'ch *RO* a'ch cynrychiolaeth ysgrifenedig, os ydych chi wedi'i gyflwyno. Bydd yn gwneud un o'r penderfyniadau canlynol.

- Eich rhyddhau ar drwydded ar unwaith
- Eich rhyddhau ar drwydded ar ddyddiad yn y dyfodol
- I beidio eich rhyddhau
- Anfon eich achos am wrandawriad llafar

(Gwrandawriad llafar yw pan ddymuna'r Bwrdd Parôl siarad â chi wyneb yn wyneb neu drwy sgrin fideo.)

Caiff copi o benderfyniad y Bwrdd Parôl ei anfon atoch (yn y carchar) ac at lywodraethwr y carchar, eich *COM* neu'ch *RO*, a'ch cyfreithiwr os oes un gennych chi.

(Mae crynodeb o benderfyniadau'r Bwrdd Parôl ar gael i'r cyhoedd ac i ddioddefwyr ar gais. Mae crynodeb o benderfyniadau rhyddhau gweithredol yr Ysgrifennydd Gwladol ar gael i ddioddefwyr ar gais.)

Beth os na chaf fy rhyddhau?

Mae'n bwysig cofio hyd yn oed os nad yw'r Bwrdd Parôl yn eich rhyddhau ar ôl 28 diwrnod y **gall** eich achos gael ei adolygu eto ar unrhyw adeg. Dylech ddarllen llythyr penderfyniad y Bwrdd Parôl (os bydd angen cymorth arnoch, gofynnwch i aelod staff y carchar) a siaradwch â'ch *COM* neu'ch *RO* am yr hyn y mae angen i chi ei wneud er mwyn bod yn barod i gael eich rhyddhau. Bydd eich *COM* neu'ch *RO* yn gweithio gyda chi i ddeall yr hyn y mae angen i chi ei wneud i fynd i'r afael ag unrhyw faterion a nodwyd yn llythyr penderfyniad y Bwrdd Parôl a'r hyn y mae angen ei roi mewn lle yn y gymuned er mwyn i chi gael eich rhyddhau. Bydd eich *COM* neu'ch *RO* yn rhoi syniad i chi o ran pryd y caiff achos eich rhyddhau ei adolygu eto.

Sylwer: Os oes gennych unrhyw gwestiynau ynghylch eich adalw neu ynghylch unrhyw beth arall yn ymwneud â'r carchar (megis ymweliadau teulu) gofynnwch i aelod staff y carchar.